

УДК 378

DOI:10.30837/nc.2020.4.04

Харківському національному університету будівництва та архітектури — 90 років

Димитрій Череднік,

кандидат технічних наук, професор,
ректор,

Світлана Даньшева,

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри фізики,

Володимир Бугай,

кандидат технічних наук, доцент,
перший проректор з науково-педагогічної роботи,
Харківський національний університет
будівництва та архітектури

Харківський національний університет будівництва та архітектури (ХНУБА) є одним з провідних вишів України, який завжди на високому науково-методичному рівні виконував і виконує завдання підготовки кваліфікованих фахівців з вищою освітою.

Заснований у 1930 р. як Харківський інженерно-будівельний інститут, наш університет пройшов усі зміни і значні етапи розвитку архітектурно-будівельної галузі України, які для колективу ХІБІ — ХДТУБА — ХНУБА були невід'ємною складовою діяльності.

Біля витоків створення університету стояли багато видатних науковців та практиків: академік О.М. Бекетов, заслужений діяч науки і техніки УРСР, професор Б.П. Остащенко-Кудрявцев, професор, науковий кореспондент Академії архітектури СРСР, член-кореспондент Королівської спільноти Британських архітекторів О.Г. Молокін, академік С.Ю. Фрайфельд, академік О.І. Неровецький, професори Д.С. Черкес, М.Г. Малішевський, Я.В. Столяров, Ф.О. Беляков та багато інших.

За роки існування університет не тільки зберіг, а значно примножив спадкоємність поколінь всесвітньо відомих науковців. Такі вчені, як В.І. Бабушкін, П.С. Колобков, О.П. Мchedлов-Петросян, Г.С. Пантелят, О.О. Тиц, В.В. Фурсов, О.Л. Шагін, І.А. Шеренков, Ю.М. Шкодовський, Р.А. Яковлева та багато інших, створили наукові школи минулого сторіччя.

Ми також пишаємося науковими школами, створеними професорами-вченими: М.С. Болотських, О.П. Буряком, В.І. Вінниченко, Д.Ф. Гончаренком, С.М. Епоном, І.А. Ємельяною, В.Й. Кравцем, В.П. Мироненком, О.Ф. Редьком, О.І. Ремізовою, Т.В. Сергеевою, О.В. Ушеровим-Маршаком, О.О. Фоменко, С.Л. Фоміним, К.Т. Черкасовою, В.О. Юрченко та іншими.

Сьогодні естафету започаткованих шкіл продовжують молоді, талановиті науковці нашого університету: Н.Е. Аванесова, М.Ю. Блінова, Ю.М. Данченко, А.С. Карагяур, А.О. Мозговий, Л.М. Попова, А.О. Редько, О.В. Самородов, О.В. Старкова та інші.

З моменту заснування в університеті підготовлено понад 65 тисяч фахівців з вищою освітою. Серед наших випускників відомі вчені, будівельники, архітектори, якими пишаються наступні покоління: С.М. Андоньєв, А.О. Антропов, А.І. Бірюков, С.М. Булгаков, В.С. Григоренко, В.О. Івахнюк, І.В. Корінько, В.А. Кучеренко, Є.П. Кушнар'єв, В.Ф. Ляпін, М.Н. Махновський, В.А. Петросов, В.М. Пухачов, В.О. Реусов, А.Т. Яковлев та багато інших.

Разом з нами сьогодні підтримують високий рівень освітньої та наукової діяльності наші випускники: В.А. Арутюнов, С.М. Євель, В.М. Золотар'єв, Ю.Б. Клейн, О.М. Коваленко, О.В. Конохов, Л.З. Кривочупрін, Т.О. Поліванова, М.С. Рабінович, О.М. Тарадай, І.О. Терехов, С.Г. Чечельницький та багато інших.

Потужний освітній та науковий потенціал університету забезпечують досвідчені та висококваліфіковані науково-педагогічні працівники на 34 кафедрах. Завдяки багаторічній плідній праці колективу ХНУБА є багатогалузевим

закладом вищої освіти, який провадить освітню діяльність за ліцензованими та акредитованими спеціальностями: на першому (бакалаврському) рівні — з 17 спеціальностей, на другому (магістерському) рівні — з 12 спеціальностей, на третьому (освітньо-науковому) рівні — з 5 спеціальностей. Наукові школи університету працюють над фундаментальними та прикладними дослідженнями, спрямованими на вирішення науково-технічних задач в галузі будівництва, архітектури, охорони навколишнього середовища, енергоефективності, ресурсо- та енергозбереження та ін. ХНУБА плідно співпрацює з підприємствами та організаціям Харківщини, надаючи науково-технічну підтримку у вирішенні питань, що стосуються профілю освітньо-наукової діяльності університету. Зокрема, науковці університету залучені до розробки Стратегії розвитку міста Харкова до 2030 р. та Стратегії розвитку Харківської області на 2021–2027 рр.

Глід відзначити, що за останні роки значна увага приділялась розширенню напрямів освітньої діяльності. В університеті надаються освітні послуги щодо підготовки та атестації осіб, які мають намір провадити діяльність із сертифікації енергетичної ефективності та обстеження інженерних систем. Збільшено до 50 кількість філій кафедр на підприємствах, в організаціях та науково-дослідних установах, де здобувачі вищої освіти проходять практичну підготовку, а науковці мають можливість проводити дослідження, впроваджувати науково-технічні розробки.

Проведення на базі університету першого регіонального науково-практичного семінару «ВІМ-технології: досвід та перспективи впровадження» є одним з підтверджень успішної інтеграції концепції ВІМ в освітній процес університету. Метою заходу було ознайомлення інвестиційно-проектно-будівельних компаній Харківського регіону та інших міст України з можливостями сучасних ВІМ-технологій.

Визначною подією в житті університету стало прийняття ХНУБА в асоційовані члени Асоціації «Регіональне будівництво» та підписання Меморандуму про співпрацю з Асоціацією, до складу якої входять 27 провідних будівельних компаній регіону.

З метою підготовки конкурентоспроможних фахівців на національному та міжнародному рівнях, враховуючи тенденції щодо інтернаціоналізації вищої освіти та євроінтеграційні процеси в Україні, в університеті значна увага приділяється вивченню англійської мови здобувачами та викладачами. З 2018 р. на базі кафедри іноземних мов працює «Офісний центр мовної підготовки на рівень B2» від Кембриджського Центру Оцінювання. На базі центру понад 50 осіб успішно склали екзамен, підтвердивши володіння англійською мовою на рівнях B2 та C1. Саме завдяки наявності відповідного рівня мовної підготовки науково-педагогічні працівники університету одержали право брати участь у програмах академічної мобільності, проводити наукові дослідження разом з партнерами з різних країн.

Багато років одним з пріоритетних напрямів діяльності ХНУБА є інтеграція в міжнародний науковий та освітній простір. Останнє десятиріччя нашими добрими партнерами були та є понад 40 європейських вишів та освітніх організацій Великої Британії, Франції, Німеччини, Нідерландів, Італії, Іспанії, Португалії, Швеції, Фінляндії, Греції, Австрії, Угорщини, Польщі, Чехії, Словаччини, Румунії, Хорватії, Словенії, Болгарії та інших країн.

З метою підтримки наукових розробок та бізнес-ідей здобувачів вищої освіти, молодих вчених і науковців ХНУБА, створення об'єднаних груп для вирішення актуальних науково-практичних питань, формування підприємницьких здібностей у науковців декілька років в університеті працює Стартап-центр «New Development».

Останніми роками на принципово новий рівень вийшла робота щодо

впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти та освітньої діяльності у ХНУБА відповідно до вимог ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю». Створені та плідно працюють робоча група з внутрішньої системи забезпечення якості та група внутрішнього аудиту, проведено навчання внутрішніх аудиторів на базі ДП «Харківський регіональний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» та отримані відповідні сертифікати. Розроблено загальний системоутворюючий документ «Політика в області якості», в якому визначені загальні наміри і спрямованість університету, пов'язані з якістю освіти та освітньої діяльності.

В минулому навчальному році на механіко-технологічному факультеті успішно завершився пілотний проект з впровадження дуальної форми здобуття освіти для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології. На підставі Меморандумів про співпрацю був сформований пул підприємств, які залучилися до реалізації даного проекту.

Визнанням високої кваліфікації професорсько-викладацького складу університету є участь кращих з них в роботі експертних рад з питань експертизи дисертацій, науково-методичних комісій Міністерства освіти і науки України. До складу експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти увійшли 20 науково-педагогічних працівників ХНУБА та 4 здобувачі вищої освіти.

Одним з пріоритетних напрямів в діяльності університету є молодіжна політика, яка полягає у підтримці творчих ініціатив молоді, організації її змістовного дозвілля. Так, в університеті вже багато років популярними є університетські конкурси «Дебют», «Студентська весна», «Міс університет». Учасники художньої самодіяльності студентського клубу успішно беруть участь у різноманітних зовнішніх суспільно-культурних заходах міського, обласного та загальнонаціональ-

ного рівнів, впевнено підтверджуючи своє звання кращих представників творчої молоді закладів вищої освіти України.

Також університет має славні спортивні традиції та досягнення. Щорічно завдяки наполегливій праці колективу кафедри фізичного виховання та спорту здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники беруть участь в університетських та обласних спартакіадах, а також у всеукраїнських і міжнародних змаганнях.

Значна увага приділяється виховній роботі, яка спрямована на формування духовно багатой, розвиненої особистості, справжнього патріота.

Як бачимо, багато чого вже зроблено, проте ніколи не можна зупинятися: «Якщо ти не йдеш сьогодні, завтра тобі доведеться бігти», тому сьогодні ми ставимо певні перспективні завдання, над якими нам належить наполегливо працювати:

- Збільшення контингенту студентів.
- Надання якісних освітніх послуг здобувачам вищої освіти, удосконален-

ня освітнього процесу в університеті.

- Збереження кадрового потенціалу.
- Підтримка та створення умов для розвитку наукових шкіл.
- Сприяння проведенню фундаментальних і прикладних досліджень з пріоритетних напрямів наукової діяльності, їх популяризації, впровадженню інновацій.
- Розвиток міжнародного співробітництва у сфері освіти та науки, академічної мобільності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників.
- Створення сучасної системи управління університетом.
- Ефективне використання наявних коштів, залучення спонсорської допомоги, оновлення матеріально-технічної, навчально-лабораторної баз університету.

Підводячи підсумки, приємно відзначити, що колектив університету до 90-річного ювілею демонструє значні результати та з впевненістю дивиться у майбутнє.

10.09.2020